

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 181/10
19.05.2010. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Vesne Popović i Vide Petrović-Škero, članova veća, u parnici tužioca A.M. iz B., čiji je punomoćnik M.T., advokat iz B., protiv tuženih L.J. iz B., I.Č. iz N.B. i M.Č. iz N.B., čiji su zajednički punomoćnici I.P. i N.Ž., advokati iz B., radi utvrđenja prava svojine, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.13214/06 od 14.03.2008. godine, u sednici održanoj 19.05.2010. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.13214/06 od 14.03.2008. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Petog opštinskog suda u Beogradu P.1723/05 od 15.06.2006. godine, stavom prvim izreke, odbijen je prigovor nenadležnosti parničnog suda za postupanje i odlučivanje u ovoj pravnoj stvari. Stavom drugim izreke, odbijen je prigovor presuđene stvari. Stavom trećim izreke, delimično je usvojen tužbeni zahtev tužioca i utvrđeno da je suvlasnik sa 1/9 idealnih delova nepokretnosti bliže opisanoj u tom delu izreke, odnosno zemljišno-knjižni suvlasnik sa 7/9 idealnih delova cele nepokretnosti, što su tuženi dužni priznati i trpeti da se tužilac na osnovu ove presude može uknjižiti u zemljišnim knjigama. Stavom četvrtim izreke, odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev u preostalom delu kao neosnovan. Stavom petim izreke, obavezani su tuženi da tužiocu naknade troškove parničnog postupka.

Presudom Okružnog suda u Beogradu Gž.13214/06 od 14.03.2008. godine, odbijene su kao neosnovane žalbe parničnih stranaka i potvrđena prvostepena presuda u stavu prvom, drugom i četvrtom izreke. U preostalom delu, u stavu trećem i petom izreke, prvostepena presuda je preinačena tako što je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se utvrdi da je kao zakonski naslednik pok.D.J. suvlasnik sa 1/9 idealnih delova na nepokretnosti bliže opisanoj u tom delu izreke, odnosno da je zemljišno-knjižni suvlasnik sa 7/9 idealnih delova cele nepokretnosti, što su tuženi dužni da priznaju i trpe da se tužilac na osnovu ove presude može uknjižiti u zemljišnim knjigama, kao i zahtev tužioca za naknadu troškova parničnog postupka. Stavom trećim izreke, obavezan je tužilac da tuženima naknadi troškove parničnog postupka.

Protiv pravnosnažne presude donesene u drugom stepenu, tužilac je izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pravilnost pobijane odluke u smislu čl.399. ZPP, Vrhovni kasacioni sud je našao da je revizija neosnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda iz čl.361. stav 2. tač.9. ZPP, na koju Vrhovni kasacioni sud pazi po službenoj dužnosti, a ni povreda iz tač.12. citirane zakonske odredbe, jer pobijana presuda sadrži jasne i neprotivurečne razloge o odlučnim činjenicama i može se sa sigurnošću ispitati.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, zemljišno-knjižni suvlasnici na kući koja je predmet spora su tužilac sa 2/3 i D.J. sa 1/3 dela (preminula 23.03.1998. godine). Nju je nadživeo njen sin D.J. koji je preminuo 16.09.2003. godine. On je bio neoženjen i nije ostavio potomke. Pravnosnažnim rešenjem Petog opštinskog suda u B. za naslednike pok.D.J. oglašeni su tužena L.J.Ž., sestra po ocu sina ostavilje i tuženi I. i M.Č., kao sestre brata po ocu sina ostavilje D.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno je drugostepeni sud primenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtev. Krug zakonskih naslednika propisan je članom 8. Zakonu o nasleđivanju, koji je bio na pravnoj snazi u vreme kada je D.J. preminula («Sl.glasnik RS» br.46/95, 101/03). Prema toj odredbi, ostavioca nasleđuju: njegovi potomci, njegovi usvojenici i njihovi potomci, njegov bračni drug, njegovi roditelji, njegovi usvojiooci, njegova braća i sestre i njihovi potomci, njegovi dedovi i babe i njihovi potomci i njegovi ostali preci (stav 1.). Nasleđuje se po naslednim redovima (stav 2.). Naslednici bližeg naslednog reda isključuju iz nasleđa naslednike daljeg naslednog reda (stav 3.). Prvi nasledni red čine ostaviočevi potomci i njegov bračni drug (čl.9.). Drugi nasledni red čine ostaviočev bračni drug i ostaviočevi roditelji i njihovo potomstvo (čl.12.). Ako ostaviočev roditelj ne može ili neće da nasledi, njegov deo na jednake delove nasleđuju

njegova deca (braća i sestre ostavioca), njegovi unuci i praunuci i njegovi dalji potomci, po pravilima koja važe kada ostavioca nasleđuju njegovi potomci (čl.13. stav 2.). Treći nasledni red čine ostaviočevi dedovi i babe i njihovo potomstvo (čl.16.).

Odredbom čl.35. istog zakona propisano je da usvojenik iz nepotpunog usvojenja, njegovi potomci i njegovi usvojenici iz potpunog usvojenja i njihovi potomci, nasleđuju samo usvojioca isto kao što deca i njihovi potomci nasleđuju svoje roditelje ako ta prava pri usvojenju nisu ograničena ili isključena (stav 1.). Nepotpuno usvojenje ne smeta nasleđivanju između usvojenika i njegovih krvnih srodnika (stav 2.).

U ovom slučaju, iza pok.D.M. na nasleđe se poziva njen sin D. S obzirom da D. nije imao naslednike iz prvog naslednog reda (suprugu i decu), na nasleđe se pozivaju njegovi naslednici iz drugog naslednog reda – braća i sestre po ocu, ovde tuženi. Tužilac je pokojnom D. u trećem naslednom redu. Nisu osnovani revizijski navodi da su usvojenjem D. od drugog muža pokojne D. prekinute veze D. sa krvnom porodicom. U pitanju je nepotpuno usvojenje. Prema čl.17. stav 1. Zakona o usvojenju («Sl.list FNRJ» 30/47) usvojenjem se stvaraju između usvojioca sa jedne strane i usvojenika i njegovih potomaka sa druge strane, prava i dužnosti koja po zakonu postoje između roditelja i dece. Stavom 3. usvojenjem ne nastaju između usvojenika i srodnika usvojioca odnos srodstva ni prava ni dužnosti koja se na tom odnosu zasnivaju. Usvojenje ne utiče na pravo usvojenika prema njegovim roditeljima i drugim srođnicima, kao ni na njegove dužnosti prema njima (stav 4.). Odredbom čl.19. stav 3. istog zakona propisano je da usvojlac ne može naslediti usvojenika po zakonu.

Kako se u konkretnom slučaju radi o nepotpunom usvojenju, usvojenik, u ovom slučaju D., suprotno revizijskim navodima je zadržao veze sa svojom krvnom porodicom, u ovom slučaju prema tuženima. Njegova nasledna prava su prema usvojiocu i njegovim srođnicima sužena, a ne prema njegovoj krvnoj porodici. Dakle, iako je D. usvojenik iz nepotpunog usvojenja, tim usvojenjem nisu prekinute njegove veze sa krvnom porodicom, tj. njegovim roditeljima i braćom i sestrama po ocu, koje je u ovom slučaju imao i koji, kako to pravilno zaključuje drugostepeni sud, ulaze u krug zakonskih naslednika iz drugog naslednog reda. S tim u vezi, nisu osnovani ni revizijski navodi da D. naslednici nisu u srodstvu sa pok.D., majkom D. i da nisu mogli biti oglašeni za naslednike. Naime, na zaostavštini pok.D.J. bi (da je sproveden ostavinski postupak), bio oglašen za naslednika njen sin D. Naslednici stupaju u prava i obaveze ostavioca trenutkom smrti, a ne danom donošenja rešenja o nasleđivanju. Zbog toga je u trenutku smrti pok.D.J., njen naslednik bio njen sin D. Na taj način je imovina njegove majke – pok.D. prešla u njegovu (D.) imovinu. S obzirom da je on nadživeo majku, a da je od naslednika ostavio naslednike iz drugog naslednog reda – tužene, to su oni pravilno oglašeni za naslednike u postupku raspravljanja zaostavštine iza pok.D. Tuženi kao naslednici drugog naslednog reda, isključuju iz nasleđa naslednika daljeg naslednog reda – tužioca (čl.8. stav 3. Zakona o nasleđivanju).

Na osnovu čl.405. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća - sudija

Predrag Trifunović,s.r.